

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та
дорадництва

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»
ННІ неперервної освіти
“22” червня 2026 р.**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«СТАЛИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК»

Галузь знань: **Д «Бізнес, адміністрування та право»**

Спеціальність: **ДЗ «Менеджмент»**

Освітня програма: **«Управління інноваційною та консалтинговою
діяльністю»**

ННІ неперервної освіти

Розробники: доцент кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної
діяльності та дорадництва, к.н.держ.управ. **Сизон В.Г.**

Опис навчальної дисципліни «СТАЛИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК»

Завданням дисципліни є набуття студентами глибоких теоретичних знань з питань системного оновлення технологій, виробництва та суспільних інститутів, який спрямований на довгострокове економічне зростання, виключає виснаження природних ресурсів і погіршення екології. Ця парадигма об'єднує класичну концепцію сталого розвитку ООН із постійним впровадженням науково-технічних нововведень.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D3 Менеджмент	
Освітня програма	Управління інноваційною та консалтинговою діяльністю	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	136 год.
Самостійна робота	110 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	- год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою опанування дисципліни є формування у здобувача системного розуміння принципів сталого інноваційного розвитку через засвоєння сучасних концепцій оцінювання суспільного розвитку, керування ресурсами, довкіллем сприятливих і низьковуглецевих рішень та підходів до вирішення соціальних й економічних викликів для забезпечення сталого майбутнього. Для України розбудова сталої інноваційної екосистеми є критично важливою під час повоєнного відновлення, оскільки модернізація підприємств та інфраструктури має відбуватися за найсучаснішими європейськими екологічними стандартами (Green Deal).

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Інноваційний менеджмент», «Управлінський консалтинг», «Управління інноваційними проектами», «Міжнародні бізнес комунікації», «Маркетинг інновацій»...

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації; СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість; СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом; СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; СК10. Здатність до управління організацією та її інноваційним розвитком.

Програмні результати навчання: ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН3 Проектувати ефективні системи управління організаціями.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: – повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назва змістових модулів і тем		Тиж ні	Кількість годин									
			денна форма					заочна форма				
			уьо го	у тому числі				уьо го	у тому числі			
				л	п	інд.р	с.р.		л	п	інд.р	с.р.
	Модуль 1. Теоретичні основи сталого інноваційного розвитку											
Тема 1. Суть та цілі сталого розвитку(ЦСР):баланс між потребами сучасності та захистом інтересів майбутніх поколінь		1	16	2	2	-	12	19	1	1		17

Тема 2. Цифрові інновації та технології п'ятої промислової революції для сталого розвитку	2	16	2	2	-	12	18	1	1		16
Тема 3. Стале управління відходами та принцип «нуль відходів»	3	17	2	2	-	13	17,5	1	0,5		16
Тема 4. Перехід до циркулярної економіки	4	17	2	2	-	13	17,5	1	0,5		16
Разом за змістовим модулем 1		66	8	8	-	50	72	4	3		65
Модуль 2. Характеристика програм сталого інноваційного розвитку											
Тема 5. Стратегічна екологічна оцінка (CEO) програм розвитку та екологічне планування.	5	16	2	2	-	12	15,5	1	0,5		14
Тема 6. Інноваційне стале зростання	6	16	2	2	-	12	15,25	1	0,25		14
Тема 7. Фінансування та міжнародна технічна допомога	7	16	2	2	-	12	15,25	1	0,25		14
Тема 8. Інфраструктура, виробництво у забезпеченні інноваційного розвитку	8	16	2	2	-	12	17	1	1		15
Тема 9. Моніторинг та оцінка виконання стратегій сталого інноваційного розвитку	9-10	20	4	4	-	12	16	1	1		14
Разом за змістовим модулем 2		84	12	12	-	60	78	4	3		71
Усього годин		150	20	20	-	110	150	8	6		136

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть та цілі сталого розвитку(ЦСР):баланс між потребами сучасності та захистом інтересів майбутніх поколінь	2
2	Цифрові інновації та технології п'ятої промислової революції для сталого розвитку	2
3	Стале управління відходами та принцип «нуль відходів»	2
4	Перехід до циркулярної економіки	2
5	Стратегічна екологічна оцінка (CEO) програм розвитку та екологічне планування.	2
6	Інноваційне стале зростання	2
7	Фінансування та міжнародна технічна допомога	2
8	Інфраструктура, виробництво у забезпеченні інноваційного розвитку	2

9	Моніторинг та оцінка виконання стратегій сталого інноваційного розвитку	4
	Всього:	20

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кейс-метод «Конфлікт інтересів чи компроміс?»	2
2	Концепція Індустрії 5.0 (П'ятої промислової революції)	2
3	Концепція кругової (циркулярної) економіки та філософії Zero Waste	2
4	Концепція циркулярної (кругової) економіки, орієнтована на відновлення ресурсів.	2
5	Оцінювання кумулятивного (сумарного) та синергетичного впливу стратегічних рішень на навколишнє середовище.	2
6	Концепція інноваційного сталого зростання.	2
7	Механізми зеленого фінансування, залученню міжнародних грантів, кредитів та міжнародної технічної допомоги (МТД)	2
8	Сучасна інфраструктура (транспорту, зв'язку, індустріальних парків) та передових методів виробництва у забезпеченні інноваційного сталого розвитку.	2
9	Методологія моніторингу та оцінювання (M&E) стратегій сталого інноваційного розвитку.	4
	Всього:	20

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Як Україна адаптує ЦСР в умовах відновлення країни?	12
2	Утилізація електронних відходів (e-waste)	12
3	Ієрархія «5R»	12
4	Перехід до циркулярної економіки: від лінійного споживання до замкнутих циклів	12
5	Стратегічна екологічна оцінка (СЕА) проектів розвитку та екологічних планів	12
6	Сталий та інноваційний розвиток	14
7	Міжнародне фінансування та технічна допомога	12
8	інфраструктура та виробництво для підтримки інноваційного розвитку	12
9	Моніторинг та оцінка впровадження стратегій сталого та інноваційного розвитку	12
	Всього:	110

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- ессе;
- розрахункові та аналітично- розрахункові роботи;
- баскет-метод, кейс –метод;
- аналіз конкретних ситуацій,
- захист практичних робіт;
- виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).

Поточний контроль здійснюється під час проведення модульного контролю.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Формами контролю засвоєння основного матеріалу курсу визначаються:

1. Опитування студентів під час проведення практичних занять.
2. Контрольні письмові роботи (тести) в аудиторії на практичних заняттях як результат засвоєння матеріалу попередніх тем (в elearn)
3. Індивідуальні завдання для самостійного опрацювання додаткового матеріалу по тематиці курсу (в elearn)
4. Екзаменаційне завдання як результат вивчення всього курсу (в elearn)

7. Методи навчання:

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати цілі і завдання навчання, досягнути відповідних результатів. У процесі навчання зв'язок методу з іншими компонентами зворотній: метод є похідним від цілей, завдань, змісту, форм навчання; водночас він суттєво впливає на можливості їх практичної реалізації. Навчання прогресує настільки, наскільки дозволяють йому рухатись уперед застосовані методи.

Під час викладення дисципліни «**Сталий інноваційний розвиток**» застосовуються наступні методи навчання:

Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи навчання за джерелом передачі та сприймання інформації:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- практичні (дослідження, практичні роботи, ессе, індивідуальні семестрові завдання);
- опрацювання літературних джерел.

2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
- дедуктивні (сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень: від загального до одиничного);

3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний,
- проблемний,
- частково-пошуковий,
- дослідницький;

4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою:

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- самостійна робота студента;

5. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- ділова або рольова гра;
- дискусія;
- «мозкова атака»;
- аналіз конкретних ситуацій;
- інтерактивні методи.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи сталого інноваційного розвитку		
Практична робота. Кейс-метод «Конфлікт інтересів чи компроміс?»	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН3 Проектувати ефективні системи управління організаціями.	14
Практична робота. Концепція Індустрії 5.0 (П'ятої промислової революції)		14
Практична робота. Концепція кругової (циркулярної) економіки та філософії Zero Waste		14
Практична робота. Концепція		14

циркулярної (кругової) економіки, орієнтована на відновлення ресурсів.		
Самостійна робота 1	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	14
Модульна контрольна робота 1	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні роботи	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Характеристика програм сталого інноваційного розвитку		
Практична робота. Оцінювання кумулятивного (сумарного) та синергетичного впливу стратегічних рішень на навколишнє середовище.	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН3 Проектувати ефективні системи управління організаціями.	12
Практична робота. Концепція інноваційного сталого зростання.		11
Практична робота. Механізми зеленого фінансування, залученню міжнародних грантів, кредитів та міжнародної технічної допомоги (МТД).		12
Практична робота. Сучасна інфраструктура (транспорт, зв'язку, промислових парків) та передових методів виробництва у забезпеченні інноваційного сталого розвитку.		11
Практична робота. Методологія моніторингу та оцінювання (М&Е) стратегій сталого інноваційного розвитку.		11
Самостійна робота 2	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	10
Модульна контрольна робота 2	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні роботи	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен		30
Разом за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Сталий інноваційний розвиток» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/index.php?categoryid=193>
- Управління інноваційною діяльністю: теорія і практика: колективна монографія/ за заг. ред. д.е.н., професора Витвицької О.Д. Київ: ТОВ «АГРАР МЕДІА ГРУП», 2021. 450 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

- Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 1: Трансформації економічних систем: досвід ЄС в реалізації Industries 3.0, 4.0, 5.0 : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91526/1/Current_trends_%20part1_2022.pdf
- Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 2: Кращі практики ЄС для сестейнового розвитку : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника, Ю. М. Завдов'євої. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с.

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91527/1/Current_trends_%20part2_2022.pdf

3. Форсайт: виклики енергетичній незалежності країн і регіонів світу на середньостроковому (до 2025 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / наук. керівник проєкту акад. НАН України М.З. Згуровський // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку; Інформаційно-аналітичний ситуаційний центр КІП ім. Ігоря Сікорського. К.: КІП ім. І.Сікорського, Вид-во «Політехніка. URL: <http://wdc.org.ua/sites/default/files/Foresight-Energy-ua-2021.pdf>

4. Narkhede, Pasi, Rajhans, Kulkarni. (2024). Industry 5.0 and sustainable manufacturing: a systematic literature review Industry 5.0 and SM. Benchmarking: An International Journal. 32. 1463-5771. 10.1108/BIJ-03-2023-0196.

5. Rame, Purwanto, Sudarno. (2024). Industry 5.0 and sustainability: An overview of emerging trends and challenges for a green future. Innovation and Green Development. 3. 4. 100173. ISSN 2949-7531. 10.1016/j.igd.2024.100173.

6. Посібник інтерактивних вправ та ігор для просування Цілей сталого розвитку серед молоді. - Київ, 2022. - 40 с.
https://www.ecoosvita.org.ua/sites/default/files/imce/broshura_gra_25_05_2022_out_web.pdf

Інформаційні ресурси

1.. Sustainable development [Electron. resource] / UN DSDG. - Access link: <https://sdgs.un.org/>

2. Публікації ООН в Україні [Електрон. ресурс] / ООН в Україні. - Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk/resources/publications>

3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. № 722/2019. - Офіц. сайт Верх. Ради України : поточна редакція від 30.09.2019.URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/722/2019#Text>.